

Den ny velfærdsalliance

- Et lokalsamfund hvor alle ressourcer bringes i spil

Ole Münster og Bjørn Engsig

Vi fremmer det aktive medborgerskab

Nye veje til velfærd

Fokus skal være på at nyttiggøre alle ressourcer i lokalsamfundet i nye fællesskaber.

Vi fremmer det aktive medborgerskab

Velfærdsalliancen skaber et nyt tanke- og værdisæt i lokalsamfundet

- ▶ Hvor alle borgerne tager ansvar for sig selv, og det fællesskab de er en del af.
- ▶ Hvor vi beriger hinanden i livsgivende sociale relationer.
- ▶ Hvor summen af indsatsen bliver større og bedre end den indsats de enkelte parter bringer ind i samarbejdet.
- ▶ Hvor der bliver flere ressourcer til at løfte opgaverne.
- ▶ Hvor kommunernes medarbejdere og borgere arbejder i et fællesskab og kommer på samme hold.

I velfærdsalliancen er drivkraften personligt engagement, ansvar og menneskelige relationer.

Det aktive medborgerskab

- ▶ En gensidig forpligtende dialog mellem kommune og borgerne med det formål at identificere borgernes ønsker og behov - og nyttiggøre borgernes ressourcer i hele velfærdsproduktionen.
- ▶ At borgerne indgår og bidrager i nye fællesskaber til gavn for sig selv og eventuelt andre.
- ▶ At borgerne tager initiativer til gavn for sig selv og eventuelt andre.

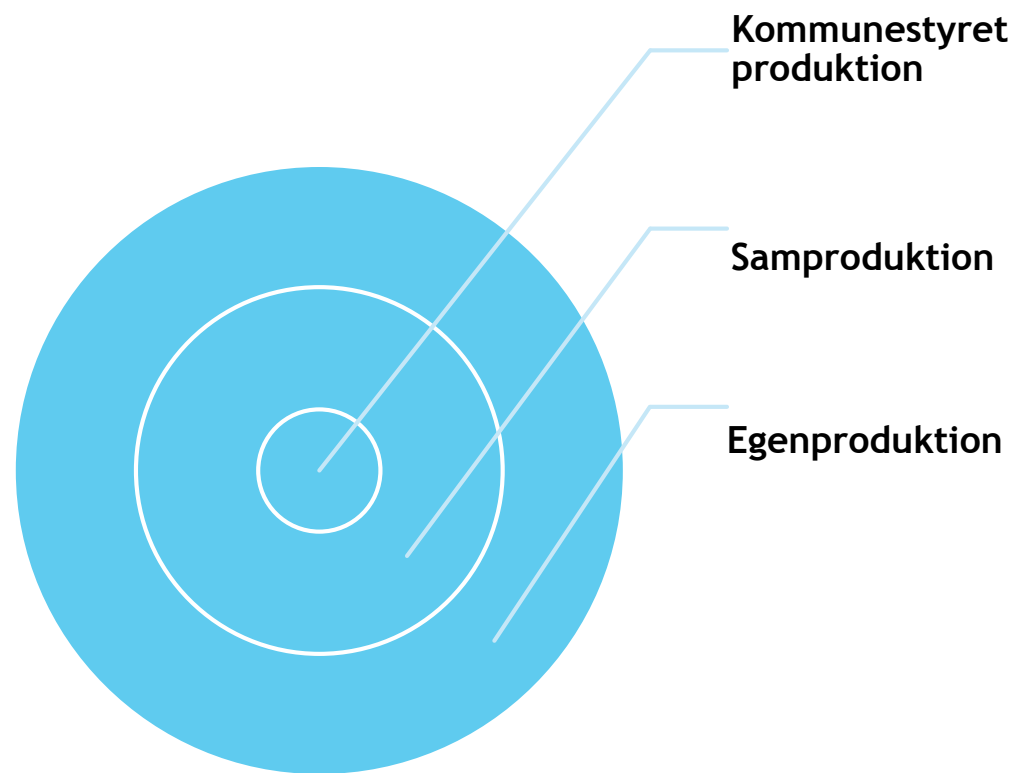
Aktiv på mange måder

Aktiv i

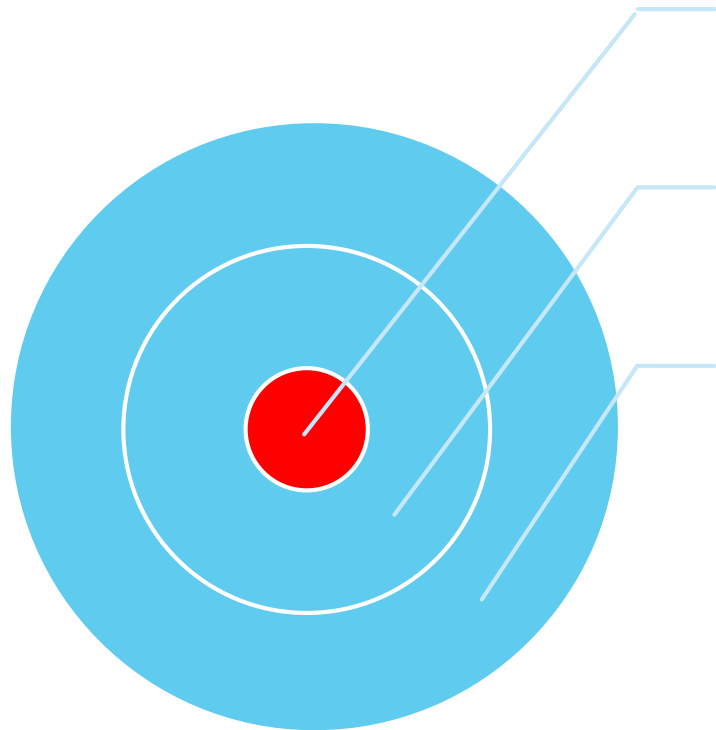
- ▶ ... sit eget liv.
- ▶ ... egen familie.
- ▶ ... nære netværk.
- ▶ ... egen institution.
- ▶ ... kommunale institutioner/driftsområder.
- ▶ ... projekter og events.
- ▶ ... foreninger.

Nye veje til velfærd - det aktive medborgerskab på forskellige måder

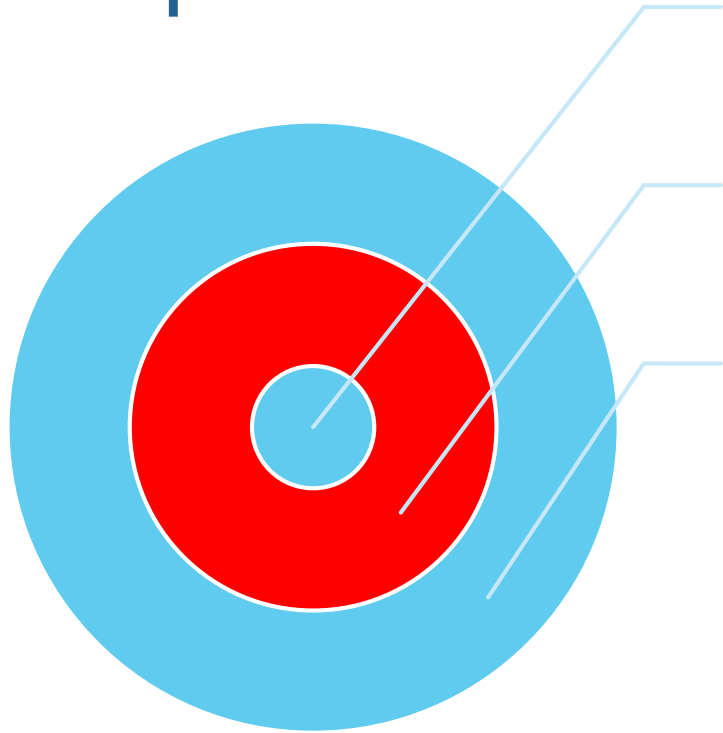

Nye veje til velfærd - eksempler på kommunestyrets produktion

- Hjælp til selvhjælp hos hjemmehjælpen.
- Inkluderende praksis i psykiatrien.
- Empowerment af kontanthjælpsmodtagere.
- Arbejdssøgende borgere understøttes i den enkeltes individuelle jobsøgningsproces.
- Borgere udstykker nyt boligområde.
- Bibliotekaren lærer borgeren at søge information selv.
- Facilitere at forældre understøtter deres børns undervisning.

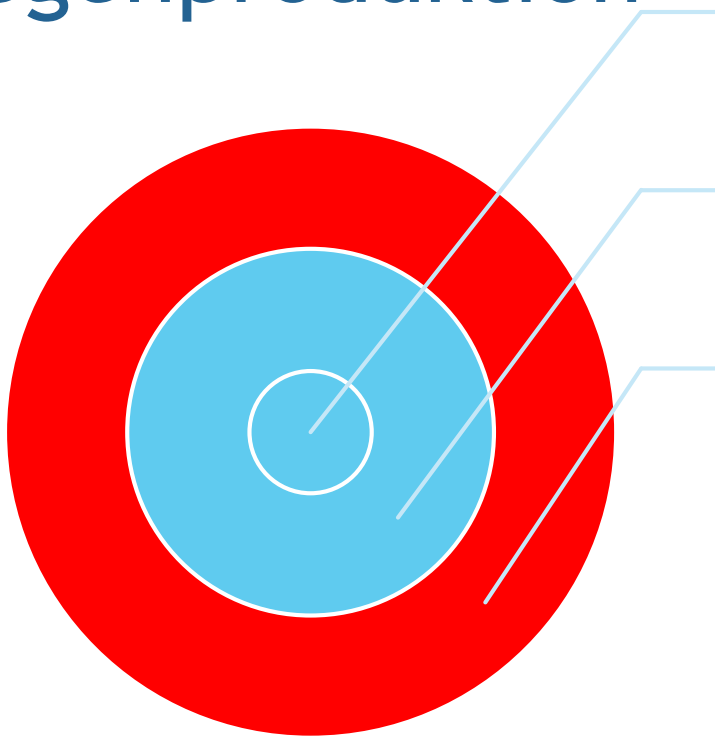
Nye veje til velfærd - eksempler på samproduktion

- Besøgsvennetjeneste.
- Mentorordninger.
- Brand- og redningsberedskab.
- Borgernes park i samarbejde med kommunen.
- Lektiecafeer.
- Borgere levendegør museet.
- Borgere underviser borgere på IT cafe på biblioteket.

Nye veje til velfærd - eksempler på egenproduktion

- Aktiviteter i foreninger.
- Borgerdrevne kulturhuse.
- Varmestuer.
- Herberger.
- Jobsøgningsnetværk.
- Affaldssortering.
- Mødregupper.
- Selvbetjent bibliotek.
- Gåbus.
- Borgernes park og veje.

Nye roller

Borgere	Produktionsform	Kommunen
<ul style="list-style-type: none"> • Borgerne kommer med forslag til, hvad de kan gøre selv. • Borger hjælper borger.	Kommunestyret produktion	<ul style="list-style-type: none"> • Hjælper borgerne til at kunne selv. • Faciliterer at borgere bringes i et fællesskab, der bringer nye ressourcer i spil.
<ul style="list-style-type: none"> • Bidrager til velfærdsproduktionen til gavn for sig selv og eventuelt andre.	Samproduktion	<ul style="list-style-type: none"> • Faciliterer og understøtter, at borgerne indgår direkte i produktionen.
<ul style="list-style-type: none"> • Varetager selv produktionen af velfærdsydelser til gavn for sig selv eller en gruppe af borgere.	Egenproduktion	<ul style="list-style-type: none"> • Kommunen kan efter behov bidrage til at understøtte og facilitere borgerne i en opstartsfasen.

Nye virkemidler

Borgere	Produktionsform	Kommunen
<ul style="list-style-type: none"> ● Sætter sine egne ressourcer i spil og er kreativ om, hvordan man selv kan bidrage. ● Kan få lov at give.	Kommunestyret produktion	<ul style="list-style-type: none"> ● Fokus på oplevet velfærd. ● Åben for nye løsninger. ● "DemocraCity"
<ul style="list-style-type: none"> ● Være villig til at indgå i nye fællesskaber primært sat i scene af kommunen. ● Komme med ideer til udvikling af velfærdsproduktionen.	Samproduktion	<ul style="list-style-type: none"> ● Tager initiativ til samproduktion. ● Stiller ledelse og produktionen til rådighed for samproduktion.
<ul style="list-style-type: none"> ● Tager initiativer. ● Danner fællesskaber. ● Bidrager med egen økonomi.	Egenproduktion	<ul style="list-style-type: none"> ● Borgerbudgetter. ● Stiller fysiske rammer til rådighed. ● Bidrager med facilitator til opstart.

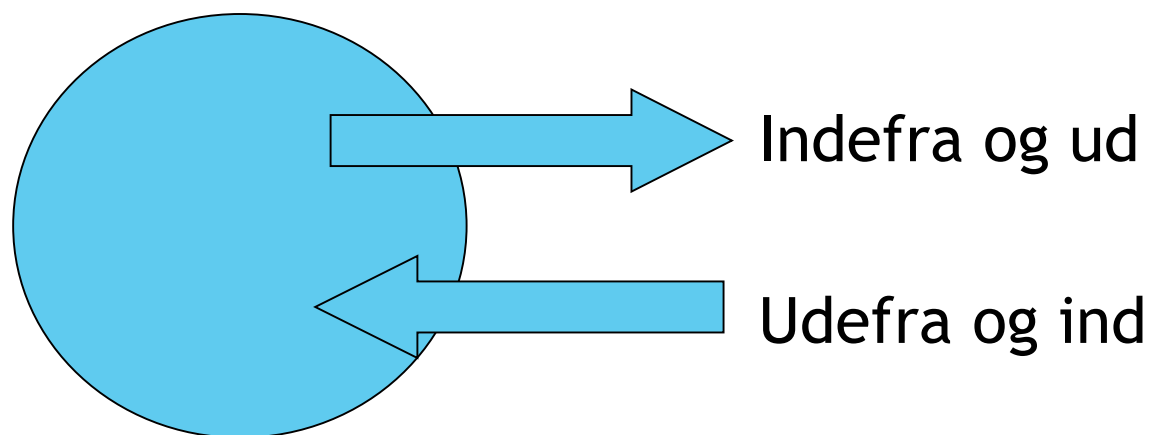
Nye kompetencer

Borgere	Produktionsform	Kommunen
<ul style="list-style-type: none"> • Åbne. • Være samarbejdsvillige.	Kommunestyret produktion	<ul style="list-style-type: none"> • Dialog og formidling. • Kunne udøve skøn/fokus på løsninger og effekt. • Fra processtyring (lean) til oplevet velfærd. • Lære borgerne at kunne selv. • Bringe fagligheden i spil på nye måder. • Tillidsbaseret ledelse.
<ul style="list-style-type: none"> • Samarbejdsevner. • Kommunikative evner. • Nødvendig faglig indsigt. • Netværkskompetencer.	Samproduktion	<ul style="list-style-type: none"> • Initierer og faciliterer. • Stærke kommunikative kompetencer og samarbejdsevner. • Netværkskompetencer. • Bringe faglighed i spil på nye måder. • Tillidsbaseret ledelse.
<ul style="list-style-type: none"> • Organiserer og driver. • Netværkskompetencer.	Egenproduktion	<ul style="list-style-type: none"> • Initierer og inspirerer. • Faciliterer.

Nye veje til velfærd - en situationsbestemt forandringsproces

- ▶ Nye veje til velfærd kræver forandringer i alle led
  - ▶ Borgerne.
  - ▶ Politiske ledelse.
  - ▶ Direktion, ledelser i centre, institutioner og driftsområder samt medarbejdere.
- ▶ Holdninger: Hvad er udfordringen i vores lokalområde?
- ▶ Handlinger: Hvor er der særligt behov for at understøtte forandringen?
- ▶ Hvilken organisering/ledelse understøtter bedst forandringsprocessen?

Strategisk fokus med afsæt i borgernes ønsker og behov (udefra og ind)

Eksempler på udefra og ind metoder

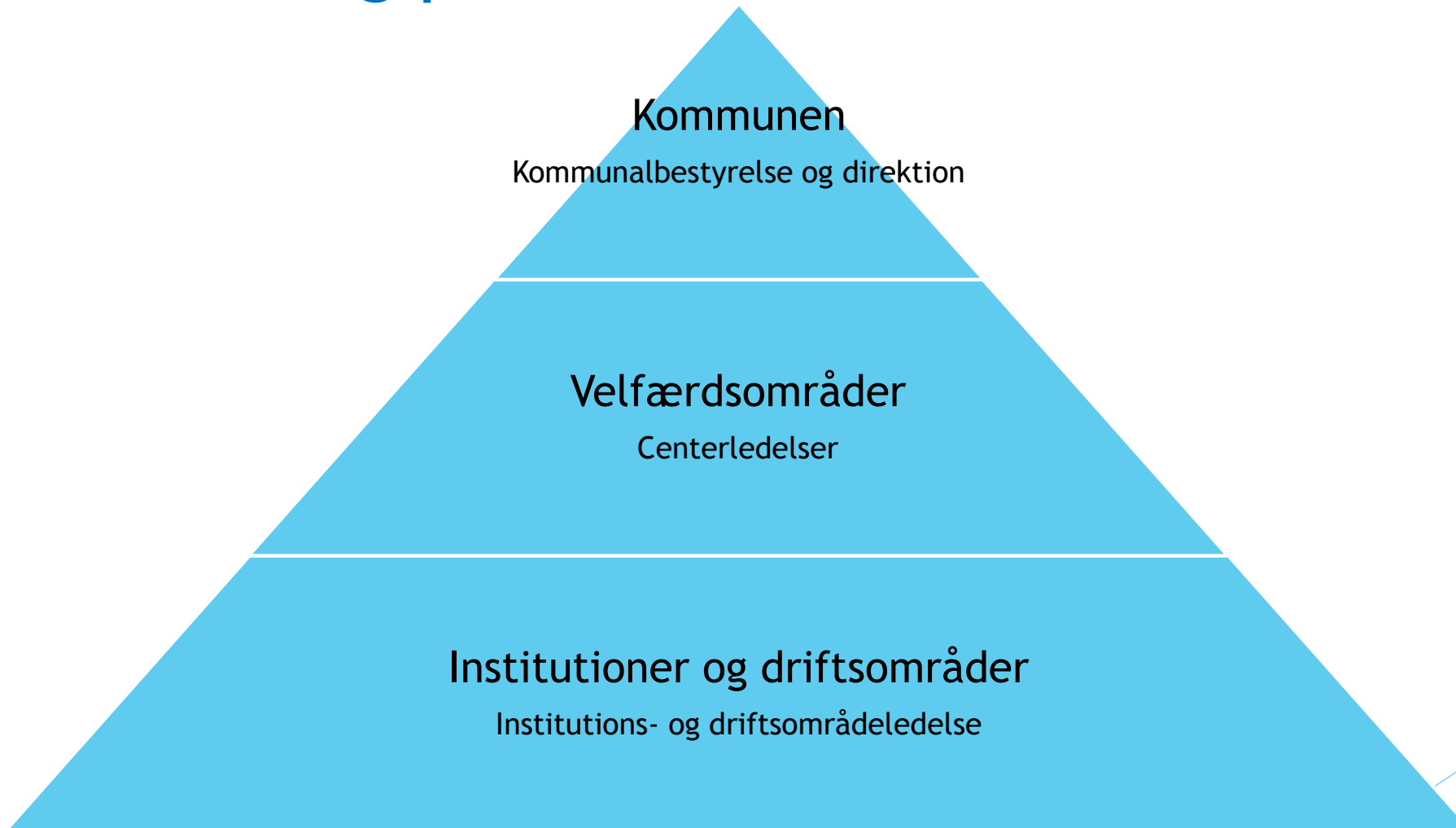
- ▶ Forsøg.
- ▶ Spørgeskema, etnografisk metode, fokusgruppeinterview.
- ▶ Borger-top-møde.
- ▶ Blog/wall, storyboards.
- ▶ Servicerejse.
- ▶ Brainstorm, problemtræ.
- ▶ Personas.
- ▶ Designspil, teater workshop, ”mød op” workshop med idehjul, camp.

Kommunalbestyrelse og borgere

Borgere	Produktionsform	Kommunen
<ul style="list-style-type: none"> • Borgere stemmer ved kommunalvalg. • Borgere giver sin mening til kende.	Kommunestyret produktion	<ul style="list-style-type: none"> • Kommunalbestyrelsen beslutter. • Aktiv borgerinddragelse.
<ul style="list-style-type: none"> • Borgere udøver sin indflydelse gennem egen handling og stiller forslag. • Borgeren indgår og bidrager i nye fællesskaber.	Samproduktion	<ul style="list-style-type: none"> • Kommunalbestyrelsen sætter rammer og respekterer rammer. • Kommunikere sine værdier. • Gensidig forpligtende dialog.
<ul style="list-style-type: none"> • Borgere er selvbestemmende og udførende. • Åben over for at indgå i nye fællesskaber	Egenproduktion	<ul style="list-style-type: none"> • Kommunalbestyrelsen opmuntrer og i tættere dialog med borgerne. • Kommunen nyttiggør læring til gavn for andre borgere.

Forandring på alle niveauer

Vi fremmer det aktive medborgerskab

Forandringsprocesser på alle niveauer

**Kommunal strategi og fælleskommunal
indsats, forandringstiltag og
organisering**

**Sektorstrategi og indsatser.
Forandringstiltag og organisering**

**Institutionsstrategi og indsatser.
Forandringstiltag og organisering**

Holdninger/hvad er udfordringen?

Borgerne	Produktionsform	Kommunen
<ul style="list-style-type: none"> • Fra ret og pligt til ansvar for egen situation og egne valg. • Fra ret og pligt til at modtage hjælp til at kunne selv. • Fra at kere sig som sig selv til at kere sig om andre. • At se potentialet i sig selv.	Kommunestyret produktion	<ul style="list-style-type: none"> • Fra selv at bestemme til at bestemme sammen med borgerne. • Fra "os der ved bedst og har leanet processen" til individuelle løsninger. • Fra faste svar til situationsbestemte svar. • Fra "eneleverandør" til også at være alliancepartner. • Fra nulfejlskultur til risikovillighed (hvad er det værste der kan ske?).
<ul style="list-style-type: none"> • Fra frivillig til aktiv borger. • Fra rettigheder til at ville gøre en forskel.	Samproduktion	<ul style="list-style-type: none"> • Tænke systematisk i de ressourcer der er i lokalsamfundet. • Tænke i at aktive borgere indgår i kerneproduktion. • Aktive borgere udvikler velfærdsydelser.
<ul style="list-style-type: none"> • Fra muligt bidrag til ansvar der forpligter.	Egenproduktion	<ul style="list-style-type: none"> • Fra kontrol over processerne til at kunne give slip. • Fra skepsis til tillid. • Fra detailbeslutning til rammebeslutning. • Fra at tage ansvar til at opmuntre andre til at tage ansvar.

Handlinger/hvor er der særlige behov for at understøtte forandringen?

Borgerne	Produktionsform	Kommunen
<ul style="list-style-type: none"> • Er borgerne parate til at spille ind med egne resurser eller er mentaliteten en anden? • Er borgerne parate til at spille ind med ønsker og behov eller? • Tillader velfærdsydelsernes kompleksitet aktivt medborgerskab eller?	Kommunestyret Produktion	<ul style="list-style-type: none"> • Konflikt og/eller konsensus politisk og administrativt (fokus på roller)? • Økonomi som indgang og/eller andre formål (fokus på hvorfor)? • Alle aktiviteter i spil og/eller kun udvalgte områder? • Full scale implementering eller forsøg? • Styringsmæssig tilgang og/eller metodefrihed? • Eksisterende og/eller nye virkemidler? • Organisationsudvikling og/eller kompetenceudvikling?
<ul style="list-style-type: none"> • Alle kommunens borgere eller udvalgte lokalområder? • Eksisterende fællesskaber og/eller nye fællesskaber? • Alle sektorer eller det der har interesse?	Samproduktion	<ul style="list-style-type: none"> • Marginale aktiviteter og/eller kerneaktiviteter? • Eksisterende og/eller nye aktiviteter? • Efterspørgselsdrevet og/eller udbudsrevet? • Krav om driftssikkerhed og/eller?
<ul style="list-style-type: none"> • Alle kommunens borgere eller udvalgte lokalområder? • Eksisterende fællesskaber og/eller nye fællesskaber? • Merværdi for udvalgte borgere og/eller alle borgere?	Egenproduktion	<ul style="list-style-type: none"> • Eksisterende og/eller nye aktiviteter? • Efterspørgselsdrevet og/eller udbudsrevet? • Permanente aktiviteter og/eller midlertidige aktiviteter?

Organisations- og ledelsesformer

Borgerne	Produktionsform	Kommunen
<ul style="list-style-type: none"> • Ofte en til en relation mellem den enkelte borger og kommunen under ledelse af kommunen.	Kommunestyret produktion	<ul style="list-style-type: none"> • Koordineret og organiseret af den enkelte forvaltning eller institution.
<ul style="list-style-type: none"> • Aktivt medborgerskab i tæt samspil med den enkelte forvaltning eller institution (under ledelse/selvledelse).	Samproduktion	<ul style="list-style-type: none"> • Koordineret og organiseret af den enkelte forvaltning eller institution eller et netværk af borgere under faciliteret og superviseret af kommunen.
<ul style="list-style-type: none"> • Koordineret og organiseret af<ul style="list-style-type: none"> ○ Foreninger. ○ Netværk af borgere. ○ Frivilligcenter.	Egenproduktion	<ul style="list-style-type: none"> • Understøttet og faciliteret af den enkelte forvaltning eller institution.